

כשסארטר (לא) קיבל פרס נובל

גיליון מספר 91

יום שישי יג' בטבת תשע"ו, 25 בדצמבר 2015

@ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @

שימו לב, העלון מחולק לשניים, דברי מחשבה והודעות שוטפות. המעוניינים בהודעות בלבד - נא לעבור לחלקו השני באמצע הדף

לקראת שבת

זה ודאי לא היה הרשתות החברתיות, שהרי אז לא היו בנמצא כאלו, ובכלל עוד טרם עלו על בדל דעת שיום יבוא ותהינה, גם אמצעי התקשורת האחרים של 1964 לא היו מהירים וצהובים דיים כדי להפיץ רכילות בתפוצת בזק רחבה.

אז מי או מה הוא שהביא לידיעתו של הפילוסוף והוגה הדעות הצרפתי **ז'אן פול סארטר** את דבר כניסתו האפשרית לרשימת מועמדי **פרס נובל היוקרתי**, זאת כנראה לא נדע.

אך משנודע לסארטר שוועדת הפרס שוקלת להכניס את שמו לרשימת המועמדים מיד רץ להיוועץ בחבריו רעיו וקרוביו.

ושמא תשאלו מה יש פה להיוועץ, הרי לא הוא יחליט ולא הם ישפיעו אם יבחר או לא,

אלא שסארטר בניגוד לכל אדם אחר כנראה, נבהל מהאופציה שמא יכנס לרשימת המועמדים ובכך תשתנה עצמאותו המחשבתית, מעצם כניסתו לרשימה יהפך להיות "בעל הכרה" מערבית, אל מול הקומוניזם המזרחי שסארטר נקרע בין שניהם,

חשש סארטר שמא הפיכתו מועמד, גם בלי שיתכוון לכך, תשפיע במה על דרכי מחשבתו, על רגשותיו, ומתוך כך על מוסריותו הפנימית.

חבריו, הסכימו איתו ביותר. (הוא ראה בזה אות לקרבתם אליו ולאהבתם אותו, אני מסתפקת בזה מאוד..) ושכנעו אותו להימנע מהאופציה בכלל להיכנס לרשימת המועמדים לפרס.

סארטר לא איש שמסתפק בדיבורים ומיד ישב וכתב מכתב ארוך ומנומק לוועדת הפרס מפציר בהם שלא לשקול כלל את הכנסת שמו לרשימה. אלא שהמכתב לא הגיע ליעדו סארטר נכנס לרשימה, ובאוקטובר של אותה שנה אפילו קיבל לפתע הודעה **שזכה בפרס נובל לספרות** לשנה זאת.

סארטר היה נסער. טוב, נדמה לי שכל אדם בעולם שיתבשר שהוא זוכה בפרס נובל מן הסתם ירגיש איזו סערת נפש קלה. אלא שסארטר, ממש לא כמו כל אדם אחר, הרגיש שנפשו סוערת מאוד, ומיד חזר אל מכתבתו, שלף עט וגיליון נייר נקי, והבהיר בתוקף לוועדה שעליו לסרב לקבל את הפרס.

בכך הוא הצליח **להיכנס להיסטוריה פעמיים** בזמן קצר מאוד- פעם אחת מעצם הזכיה, ובפעם השניה מכך שבחר שלא לקחת אותה. (ולא- זה ממש ממש לא דומה לסיפור מלכות היופי של השבוע שעבר) סארטר היה אידאולוג מוסרי.

החיפוש אחר המוסר האנושי העסיק אותו מאוד. כאחד מאבות **הפילוסופיה האקזיסטנציאליסטית** האמין בחירות אישית ובמשמעות הגדולה של העצמי החופשי של כל אדם להפיכתו לאיש שהוא.

סיפור ידוע מספר על **תלמיד של סארטר** שבזמן מלחמת העולם השניה שלח לו שאלה שקורעת את נפשו, מחד הוא מבקש להתגייס לצבא שחרור צרפת ולסייע לאומה להשתחרר מעול הכובש הנאצי, ומאידך אימו אלמנה וחולה, ובאם הוא יתגייס מי יסייע לה?

באם ישאר בבית, כתב התלמיד אל סארטר- הרי שוודאי יוכל לסייע לאימו, בעוד שעצם גיוסו אינו מהווה בוודאות סיוע לאומה. ומאידך אימו היא רק אדם אחד פרטי בעוד שתועלת אפשרית למלחמה תסייע להמונים רבים.

מה עלי לעשות? שאל התלמיד את מורו

מי יוכל לענות על כך? שאל סארטר את תלמידו חזרה.

אין לכך תשובה אחת, וגם הגדולות ביצירות הפילוסופיה המוסרית לא תעלנה ארוכה לשאלתך.

רק אתה עצמך, מתוקף מי שאתה, רק אתה עצמך יכול להכריע, ועצם הכרעתך תהפוך אותך שוב לאיש שתהפוך להיות.

כשערכים מתנגשים, לימד סארטר את תלמידיו, אין נוסחה אחת מדויקת להכריע, רק כל איש בתוך נפשו פנימה, בהרכבה הפסיכו-גנטי- מוסרי תקבל את הכרעתה. לשם כך עליה להיות חופשיה ממחויבויות זרות, להיות מתבוננת אל תוך עצמה פנימה.

התורה המוסרית האקזיסטנציאליסטית של סארטר שונה מאוד מפילוסופיות מוסריות אחרות, **בצו הקטגורי המוסרי שהציב קאנט**, למשל, בנוסחה בהירה ופשוטה מנסח קאנט יסודות של מוסר "אמיתי" וצודק. ונותן מפת דרכים להכריע בצמתי דילמה.

בשלושה עקרונות יסוד וסדרת כללי ניסוח מנסה קאנט ליצר שכל ברור שאינו רגשי ולא סובייקטיבי לגבי מהותם של טוב ושל רע.

חיי אדם בעולמו הם כאלו, שגם כי יחפץ להלך בנחת על שביל חיים פשוטים, הרי יזמן לו השביל אינסוף צמתי הכרעה גדולים או קטנים. סארטר ילחש לו, לאיש ההולך בדרך, שהוא עצמו, שביל חייו וזמני מאורעותיו הם שישפיעו על האופן בו מתנתבות הדרכים הנפרשות לפניו. תקשיב לליבך, לנפשך ועצמאות דעתך, תמתיק לחישתו של סארטר עיצה לאדם המהלך. קאנט ילחש לו אחרת, ימתיק לו את סוד החיפוש אחר מענה מבחוץ. הבקשה אחרי לחישה עולמית גדולה ומובנת שיש בה תשובות של ממש לכל השאלות הערכיות.

פרשת השבוע שיקראו השבת בבתי הכנסת, **פרשת ויחי**, מנסה לשזור גם היא לחישה צידה לדרך להולך בדרכי החיים.

הסאגה הגדולה של משפחת יעקב עומדת בפני סיום פרקיה הפרטיים, רגע לפני שהמשפחה תהפוך לשבטים רבים שינסו למצוא לעצמם את סוד החיים כעם מאוחד, רגע לפני, מלחש יעקב לחישות של עיצות לבניו.

מה דברי האב הנפרד מבניו? הפסוקים מכנים את דברי יעקב **ברכות**. אך יעקב אינו מברך דווקא.

או כמו שכבר אמר פעם תלמיד אחד אחרי שסיים ללמוד את ברכות יעקב לשלוש בניו הגדולים- ראובן שמעון ולוי: **"אם אילו ברכות אז מי צריך קללות?"**

יעקב "מברך" את בניו על פי טבעם. אינו מהסס לנזוף לבקר ואפילו לכעוס או להתריע, ולאחרים להתפעל לאחל לחבק או להרגיע.

אולי זה מסר משולב, בין קאנט לבין סארטר, **שהחיים הם ברכה באשר הם**. מעצם היותם אולי יעקב מכוון לומר לבניו שגם נזיפה חמורה, כשהיא באה בצדק – הרי היא מבורכת, או לפחות כלי לברכה.

אבל יותר מכך, יעקב **בוחר להכריע בשאלות מוסריות**. הוא יותר קאנטיאלי מקאנט בעצמו. הוא אינו מהסס לבטל את הדילמה הערכית שלכאורה עמדה בפני בניו כשבחרו לצאת להרוג בשכם ובעמו, לאחר הפגיעה החמורה באחותם. **יעקב כועס כעס עצום**.

השנים שחלפו, האסונות שחוה בדרך כל אילו לא הקהו בכלום את ביקורתו הכבדה.

"שמעון ולוי- אחים"

אחים לרעה.

השתמשו בברית אחים שלהם לרע ולא לטוב, וזה כבר רע.

"ארור אפם כי עז ואברתם קשה" כמה כאב של אב יש בכעסו של יעקב
"בסודם אל תבוא נפשי" – הוא ספק נודר ספק מקלל.
אל תתנו אפילו שמץ מעולמי המוסרי בתוך סודם הרע.
"בקהלם אל תחד כבודי"
כי באפם הרגו איש"

האבא הזקן של האומה הישראלית רוצה לומר דבר ברור, רגע לפני שנאסף אל אבותיו.
לומר בקול גדול ורועם כשכל בניו שומעים.
יש, בהחלט יש, אמת מוסרית.
כזאת שלא ניתנת להכחשה.
ומי שמתבלבל ולא יודע לשמוע את קולה, הרי ארור הוא.
בסודו אל תבוא נפשי, בקהלו אל תחד כבודי.

ואין עוד צורך, בשבוע הזה, להוסיף אף מילה.

ובכל זאת לפני שניפרד, הרי לא ממנהגינו לסיים בכעס גדול כזה, יש גם בנים נוספים שאותם מברך יעקב או מחבק מעודד או נותן תקווה.
יש לו עין בוחנת לכל ילד ממקומו.
אמנם כעס גדול הוא כועס על מי שחטא למוסר האנושי של שמירה על נפש אחרת,
אבל נחמה הוא נותן למי שעלול להיות לו קשה ובשורה למי שתתפתל לו הדרך.

ולבסוף הוא קורא אליו את נכדיו השניים-אפרים ומנשה, ובוחר לברך אותם לאחדות, שאולי אפשרית רק בדור הבא.
ישימך .. כאפרים וכמנשה.
הוא משכל את ידיו, משנה את מקומם,
כמו מבשר להם שזה לא משנה, ממש בניגוד לסארטר, לא מתי ואיפה נולדת, ולא איזה מקום נתנו לך חיך,
מה שמשנה זה מה אתה תהפוך את עצמך להיות, **אם תבחר בטוב-**
הרי שטוב תהיה.

ערב שבת פרשת ויחי, שבוע מטלטל נוסף עובר על פני האדמה.
ואני מבקשת לכתוב כמה מילים **לצוות ההנהלה והמורים של הגימנסיה העברית בירושלים**, שמתמודדים שבוע אחרי שבוע עם מכות חיים כבדות ומהווים משענת של עוז לתלמידיהם,
כמה עוצמה וכח מתגלה בהנהגה החינוכית של בית הספר, אוחזים את תלמידיהם מכאב לכאב מוצאים עוד מילים גם לנחם.
שלוש תלמידות נהרגו בתאונת דרכים אחת.

שתיים נהרגו מיד, השלישית נאבקה על חייה עד שנפטרה מפציעה, עוד לא סיימו לאסוף את שברי הכאב, ושוב ליוו השבוע את משפחת אחת התלמידות להלוויית האב שנהרג בפיגוע הדקירה בשער יפו.

כמו אבא טוב כמו יעקב עצמו מוצא הצוות החינוכי כוחות לנחם לברך להרים לעודד.

אנחנו אתכם- צוות הגימנסיה היקר, אוהבים וכאובים, ומזדהים.

**ושולחים מפה מילים כואבות של ברכה עצובה.
חיזקו ואימצו!**

שבת שלום

וסוף שבוע מבורך

דסי

וצוות האגף לחינוך על יסודי

ברכות חמות לעמיתנו במגזר הערבי - לאלו החוגגים את יום ההולדת של מוחמד ולאילו החוגגים את חג המולד.

בעולם המוסלמי ציינו ביום ד', 23.12.15, את יום הולדתו של הנביא מוחמד. הנביא מוחמד נולד בעיר מכה למשפחת האשם משבט קורייש. לאחר מותו החליטו חכמי הדת המוסלמים לקבוע את היום ה-12 בחודש רביע אל-אוול כציון יום ההולדת של הנביא.

עמיתנו המנהלים הנוצרים חוגגים ביום ו', 25.1.15 את יום הולדתו של ישו. בחג המולד מציינת הדת הנוצרית את הולדת ישו. הפלגים השונים בנצרות חוגגים את החג בתאריכים שונים. הנוצרים הקתולים והפרוטסטנטים חוגגים אותו בתאריך 25 בדצמבר; הנוצרים האורתודוקסים חוגגים אותו ב-7 בינואר והנוצרים הארמנים – ב-6 בינואר.

ברכת חג שמח לכל איש בחגו.
וברכת טוב ושלום לכל היושבים על פני האדמה.

[הצטרפו לרשימת התפוצה.](#)

[לגיליונות הקודמים.](#)

מבט לתכנית ללמידה משמעותית

האם יאנוש קורצ'אק היה זקוק לאינטרנט?

משחקים מקוונים העושים שימוש במחשב וברשת לצרכים שמעבר לבידור נקראים "משחקים רציניים". משחקים רציניים הם אחת התשובות המובילות לשאלת אופן השימוש במדיה של המחשב והרשת בהוראה ובחינוך, והם הולכים ותופסים מעמד ובולטות חסרי תקדים. יתרונותיהם הרבים של משחקי מחשב ככלי להכשרה ולמידה צוברים יותר ויותר הכרה. אולם השילוב של משחקי מחשב במערכות החינוך איטי יחסית ועדיין נתקל בקשיים ומחסומים.

במאמר זה נתאר דוגמה אחת לשילוב המשחקים בלמידה ונציע כמה אתגרים והזדמנויות למעוניינים לקדם תחום זה [למאמר המלא](#) משחקים רציניים המותאמים לתוכנית הלימודים ב"על יסודי" ניתן למצוא באתר הממשלתי "[על הגובה](#)"

מומלצים במיוחד הם המשחקים [אנרגטי](#) – עיר האנרגיה (העוסק בתכנון עיר ומשאבי האנרגיה שלה), [בו"ם](#) בריאים מאושרים (חינוך לתזונה נכונה), בנוסף ניתן למצוא משחקים העוסקים [בהבנת העולם הדיגיטלי](#) (מחוברים), [תפקידי הביטוח הלאומי](#) ועוד. כפי שהוזכר בכתבה לעיל מומלץ ללוות את המשחק במסמך רפלקציה כדי לחדד את התובנות שהוקנו באמצעות המשחק.

סביבה משחקית אינטרנטית נוספת היא [To-Be](#), בסביבה זו משחקי תפקידים בכל תחומי הדעת. המשחקים סובבים סביב דילמות, בהן מתבקשים התלמידים להעלות טיעונים כשהם נושאים באחד התפקידים המוצעים במשחק. לסיום המשחק מוצעות נקודות לדיון ורפלקציה על הטיעונים שהועלו ועל התהליך. משחקים לדוגמה: "[אופניים חשמליים – נושא טעון](#)" (משחק שמטרתו ללמד כתיבה טיעונית), "[בין המעולה לכובש את יצרו](#)" – דיון בפרק השישי מתוך [שמונה פרקים לרמב"ם](#), [הצילו את הפילים – בעיות זמן מהירות ודרך במתמטיקה](#), אין צורך בידע קודם או חומרה מיוחדת כדי לשחק.

כדי ללמוד עוד על נושא המשחק בלמידה מומלץ לצפות בהרצאות טד הבאות: [Best TED Talks About Gamification: From Education to Motivation](#) להוספת כתוביות בעברית לחצו על הצלמית האדומה מצד ימין בתחתית המסך

"ישראל עולה כהה - בעל יסודי"

אתם מוזמנים להיכנס לפורום [\(קישור לפורום\)](#), לעיין בתשובות ואף לשאול שאלות משלכם. כל המידע מצוי באופן קבוע ומתעדכן תמיד, נהלים, כלים המלצות- באתר האגף לחינוך על יסודי- [כאן תכנית הבחנות](#).

לבקשת רבים מכם מצורפת שוב המצגת מעודכנת של: [ארגון הלמידה ותעודות הסיום - לקט שאלות ותשובות](#)

שימו לב שכל הנהלים וכל החומרים מצויים באתר האגף לחינוך על יסודי

בגרות מורחבת במקצועות נוספים

בזמנו דובר על אפשרות להיבחן במקצועות מוגברים נוספים (למשל, שניים בביה"ס, ובנוסף בכיתות על איזוריות, או במכון וייצמן). לפי החוזר החדש, ניתן להיבחן רק בשני מקצועות מוגברים.

אבקש לדעת מה אומר הנהל הנוכחי והמלא. האם תלמיד יכול להיבחן במתמטיקה, אנגלית, בנוסף לשני מקצועות מוגברים בביה"ס, ועוד מקצוע מוגבר מחוץ לביה"ס.

תשובה

בנוסף למתמטיקה ולאנגלית ניתן להרחיב עוד 3 מקצועות. תלמיד הבוחר להכין עבודת גמר, יוכל להמיר אחד משלושת המקצועות המורחבים בעבודת גמר בהיקף 5 יח"ל. עבודת גמר או פרויקט גמר יוכלו להיות אחד מהמקצועות המורחבים או להופיע כמורחב רביעי בציון 450 שעות לימוד (ולא יח"ל)

אם תלמיד לומד מקצוע כלשהו מחוץ לבית הספר, מקצוע זה יחשב כמקצוע מורחב לתעודת הבגרות בתנאי שהוא אחד משלושת המקצועות המוגברים

זכאות לתעודת בגרות ללא בחירת מגמה

האם תלמיד שלא בוחר "מגמה" זכאי לתעודת בגרות אם יש לו לפחות מקצוע מוגבר אחד?
תשובה

המקצוע המורחב יכול להיות אחד ממקצועות החובה (למעט אנגלית), או עבודת גמר בהיקף 5 יח"ל, או מקצוע בחירה אחר בהיקף 5 יח"ל.

רפורמת "עוז לתמורה"

אתם מוזמנים להיכנס לפורום ([קישור לפורום](#)), לעיין בתשובות ואף לשאול שאלות משלכם.

מצורפת [מפת פניות עוז לתמורה](#) שבו ריכזנו עבורכם את כל דרכי ההתקשרות בכל

שאלה שעולה, נשמח לתת מענה. וכן, מצורפת [מצגת תנאי שירות לעובדי הוראה](#)

"מודל המח"

מודלים מיטביים שנמצאו אפקטיביים ובעלי השפעה חיובית ומיטיבה בהיבטים הפדגוגיים והארגוניים.

אגף א', חינוך על יסודי חבר לתוכנית מפרש ויצר קבוצה יזמית של תשעה מנהלים ומנהלות המיישמים את רפורמת עוז לתמורה באופן מיטבי, ייחודי ובר שכולל. קבוצה זו חילצה מודלים מיטביים שנמצאו אפקטיביים ובעלי השפעה חיובית ומיטיבה בהיבטים הפדגוגיים והארגוניים. כל זאת על מנת לסייע למנהלי בתי הספר וצוותיהם הטמעה מיטבית של הרפורמה ויצרו את מודל המוח.

מודל בית ספרי בעידן עוז לתמורה

השבוע נציג מודל ייחודי של בית הספר תיכון "דור" הרצליה - בית ספר בהנהלתה של אביגיל ראש האי- "מודל לניצול מיטבי לשעות תומכות הוראה" [בקובץ המצורף](#) הנכם מוזמנים לשלוח אלינו מודלים נוספים שנעלה למודל המוח דרך הרפרנטים או דרך המפקחים הכוללים.

תכנון והפעלה של הפיתוח המקצועי לעובדי הוראה במוסדות החינוך - רפורמת "עוז לתמורה" שנת הלימודים תשע"ו

פיתוח מקצועי של עובדי הוראה הוא רכיב הכרחי בחיזוק מקצוע ההוראה ומהווה מנוף לרכישת ידע ורעיונות ומאפשר את התאמתם לצרכי עובד ההוראה ולצרכי בית הספר כארגון לומד.

במסגרת שעות תומכות הוראה יתקיימו תהליכי פיתוח מקצועי בית ספרי לצוות ביה"ס, בהיקף של 60 שעות בשנה. לצורך גמול תוכרנה 30 שעות מתוכן. פרטים [במכתב המצורף](#).

כניסה לעוז לתמורה

האם יש חובה להיכנס לרפורמת עוז לתמורה בתשע"ז?

תשובה

החל משנת הלימודים תשע"ז תיושם הרפורמה באופן מלא ומחייב בכלל החטיבות העליונות המפוקחות על ידי משרד החינוך, בכפוף להוראות ההסכם.

שעת סיום ופתיחה

בהנחיית המועצות המסיעות, בשנה"ל הבאה, יתחיל יום הלימודים בשעה 8.30. כיוון שמדובר בבית ספר אזורי בו הלימודים מתקיימים חמישה ימים בשבוע (תשעה שיעורים ביום) (אנו נסיים את יום הלימודים בשעה 16.30.

האם על פי הרפורמה, יש עם זה קושי?

תשובה

על פי ההסכם על מורה במשרה מלאה לעבוד 40 שעות שבועיות. ולכן חמישה ימים כפול שמונה שעות ליום מהוות 40 שעות שבועיות.

טעימה משמעותית

[הענן החינוכי](#) - כל השירותים המתקשרים לבית הספר.

למידה שיתופית - לומדים ביחד - יוצרים ביחד

מציאת שותפים או חברים ללמידה שיתופית - מהיום יכול כל מורה להצטרף ולמצוא מיידית התאמה - זיווג עם מורה עמית להתנסות בפעילות שיתופית קצרה או ארוכה. היישום מאפשר איתור השותף המתאים לפי גיל התלמידים, תחום דעת או נושא נבחר. זוהי יוזמה חדשה לקידום הלמידה השיתופית של אגף טכנולוגיות מידע בשיתוף עם מחוז צפון.

אולימפיאדת התכנות - תחרות בית ספרית תחל ב - 3.1.16

ההרשמה הסתיימה.
נרשמו 1676 בתי ספר יסודיים וחטיבות ביניים
227 בתי ספר תיכוניים.
אנו מאחלים לכולם למידה חווייתית והצלחה במשימות התכנות.

[למידע על התחרות בענף החינוכי](#)
[לפרטים והרחבה היכנסו לאתר אולימפיאדת התכנות](#)

אקדמיה ברשת

התכנית "אקדמיה ברשת" כוללת הרצאות וידאו סינכרוניות בשידור חי המועברות באמצעות כיתה וירטואלית ללמידה מרחוק.
ההרצאות הקרובות:

"לתת חיים" – שוקי זיו

לכיתות ז'–יב'

יום ד', 23 בדצמבר 11:15-12:00

[להרשמה](#)

"חקלאות בשירות שמירה על הטבע באיי הגלאפגוס" – פרופ' אריאל נובופנסקי -
למורים

4 בינואר 2016 בשעה 20:00-20:45

[להרשמה](#)

לתוכנית השנתית של הרצאות אקדמיה ברשת "[לחץ כאן](#)

הספרייה הלאומית

הספרייה הלאומית, **השבוע: פרויקט "מסע בזמן"**: פרויקט "מסע בזמן" נועד לאסוף פריטי אפמרה ישראלית, לסרוק אותם ולהנגישם באופן חופשי לציבור הרחב. הפרויקט מבוצע במימון קרן ארקדיה ובשיתוף עם אוניברסיטת UCLA.

אז מה היה לנו

לוח בחינות קיץ תשע"ו

מצ"ב [הקישור](#)

הכלי לארגון העבודה הבית ספרית

כדי להקל על מנהלים בארגון ובטיוב הלמידה בחטיבה העליונה, מוגש לכם כלי המאגם את כל הנתונים הנדרשים לשם בניית תכנית עבודה על פי עקרונות תכנית ההבחנות החדשה. כלי זה ישרת אתכם בעבודה מול הצוותים, לקראת הועדה המלווה ובמפגשים עם מפקח/ת ביה"ס. השימוש השוטף בכלי בקרב כל השותפים בבית הספר יאפשר שימוש בשפה אחידה ויוביל לשיפור התפוקות וכן, יסייע בבניית תכנית הוראה – למידה מיטבית לקראת זכאות לבגרות. [קישור לכלי](#)

בגרות לתלמידי החינוך המיוחד – מתכונת ההבחנות הישנה והחדשה

לידיעה לקראת מועד ההבחנות הבא, קיץ תשע"ו.

החל משנה"ל תשע"ו נבחנים כלל תלמידי כיתות י"א, לרבות תלמידי החינוך המיוחד, במסגרת תכנית ההבחנות החדשה. אם תלמיד חינוך מיוחד המשובץ בשנה זו בכיתה י"א נבחן בעבר בבחינת בגרות בתכנית הישנה והשלים הבחנות במקצוע שלם, בתום לימודיו במסגרת החינוכית תיבדק זכאותו לתעודת בגרות תוך התייחסות להבחנותיו הן במסגרת תכנית ההבחנות הישנה והן במסגרת תכנית ההבחנות החדשה. לאור השינוי במבנה הבחינות במקצועות השונים (תכנית הבחנות ישנה- לפי יח"ל; תכנית הבחנות חדשה- הערכה בית ספרית ומבחן חיצוני), לא ניתן להבחן במקצוע מסוים בשתי תכניות הבחנות ויש להקפיד הקפדה יתרה על השלמת הבחנות במקצוע באותה תכנית הבחנות כדי שייחשב כציון בגרות.

שעות פתיחת יום הלימודים – חוזר מנכ"ל

האגף העל יסודי רואה חשיבות רבה בהקפדה על אכיפת חוזרי המנכ"ל השונים, ביניהם חוזר המנכ"ל להלן:

חוזר מנכ"ל תשע"ד / 12) א(כ"ד באב התשע"ד, 20 באוגוסט 2014, סעיף 4.3.1 :
א. אין לקיים לימודים בשעת אפס בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות; המשמעות היא שהלימודים יחלו בשעה 8:00 ואין לקיים לימודים לפני שעה זו.
ב. בבתי הספר המקיימים תפילה מדי יום כשגרה אפשר להתחיל את יום הלימודים לפני השעה 8:00 לצורך תפילה, אך לא לפני השעה 7:00
לפניכם רשימת המוסדות שאושר להם על ידי מנהל/ת המחוז לחרוג מחוזר מנכ"ל זה בשנת הלימודים תשע"ו. (הרשימה תועלה לאתר בתחילת השבוע הקרוב)

- מכללת אורט גבעת רם
- כפר סבא - תורה ומדע בכפר
- אורט "פסגות" כרמיאל
- תיכון מקיף נשר
- ליאו בק חיפה
- הרב תחומי למדעים ואומנויות חדרה
- כדורי
- אחד העם פתח תקוה
- אורט גוטמן נתניה
- שז"ר בת ים

- רמות בת ים
- אורט מלטון בת ים
- יצחק נבון חולון
- אורט חולון חולון
- גימנסיה קציר חולון
- תיכון חדש הרצליה
- גימנסיה הרצליה תל אביב
- ראשונים הרצליה
- רעות הרצליה
- הרצוג חולון

רתשומת לבכם- אין להקדים את שעת פתיחת הלימודים ללא אישור.

נדרש בית ספר על יסודי להצטרפות לפרויקט מחויבות ללא גבולות **חיזוק הזיכרון הקולקטיבי בנושא היסטורית הפליטים, על מנת להיאבק בניאו-נאציזם ובאנטישמיות – קישור לקובץ**

ההזמנה; ההזמנה להצטרפות מגיעה ממינהל בתי הספר התיכוניים בפיראוס שביוון המבקש לבצע את הפרויקט באמצעות בית ספר תיכון בפיראוס ובית ספר תיכון בישראל. המינהל מבקש לאתר בית ספר מתאים בישראל.
מטרת הפרויקט;

1. לחקור את הצורות הנוכחיות של ניאוו-נאציזם, גזענות או אנטישמיות, בישראל וביוון.
2. לחנך לסובלנות הנובעת מתרבות של זיכרון הניצולים ואנשי מחתרת מתקופת הנאצים
3. ליצור עמדות ותפיסות וכיצד יש להתייבב מול שנאת זרים, אנטישמיות, ונאומי הסתה.

מהות הפרויקט;

תלמידי התיכון מיוון ומישראל יתעדו עדויות של ניצולים (או של בני משפחה וחברים) בנושא רדיפות הנאצים ביוון ובישראל, ומה היו נסיבות הצלתם. התלמידים יפגשו במידת האפשר עם ניצולים או לוחמי מחתרות, יאספו חומר ביוגרפי, ויחקרו אירועים אמיתיים. הביוגרפיות של הניצולים מאפשרות גישה אישית לתהליכים היסטוריים.
 התלמידים היוונים יחקרו כיצד יוונים צעירים בני גילם, שגרו בשכונות הפליטים של פיראוס, השתתפו במחתרת היוונית נגד הנאצים.
 עבודה דומה תיעשה ע"י תלמידים ישראלים, שיציגו ניצולי שואה יהודיים כפליטים, וכיצד אנשים באירופה עזרו להם. במקביל, בני הנוער יחקרו יחד את הסיבות, המנגנונים וההשלכות של אפליה שהובילה לרצח המונים שיטתי.
 בפיקוח מוריהם, שתי הקבוצות יחקרו את האינטרסים המניעים של האפליה והרדיפה ואת חשיבות ההיסטוריה של הפליטים בהווה ובעתיד מבחינת זכויות האדם, וכיצד ניתן להשתמש בהקשר זה בחינוך. מחויבות לערכים הומניסטיים וזכויות האדם תהיה הקו המנחה העיקרי, הן מהמבט ההיסטורי והן מהמבט העכשווי.
 פרויקט זה ימחיש כיצד ניתן להשתמש בביוגרפיות של ניצולים ושל אנשי מחתרת צעירים בחינוך, כדי ללמד סובלנות יחד עם תרבות של זיכרון וכיצד יש להתייבב מול שנאת זרים, אנטישמיות, ונאומי הסתה.

מהות שיתוף הפעולה:

א. יצירת סרט (המוצר הסופי שיוגש) בהשתתפות בתי הספר משתי המדינות.

ב. שיתוף פעולה עם Karpos – מרכז לחינוך ותקשורת בין-תרבותית:
<http://www.karposontheweb.org/en-gb/home.aspx>, אשר יעבדו כמומחים
חיצוניים ויקבלו שכר בהיקף מצומצם.

ג. ארגון שתי סדנאות, אחת ביוון ואחת בישראל.
מימון הפרויקט

מימון:

30,000 אירו עבור הפרויקט כולו. יכוסו ההוצאות הקשורות לביצוע הפרויקט: מפגשים (עד 15 איש מכל מדינה), נסיעות, אש"ל, חומרים, עבודת הצוות (שכר), כניסה לאתרים, תקשורת וציוד.

בית הספר צריך להוכיח שיש לו רשת תמיכה משלו: רשות מקומית, שגרירות, וכיו"ב. מינהל בתי הספר התיכוניים בפיראוס שביוון מבקש לפנות לקרן גרמנית למימון הפרויקט הנ"ל, במסגרת התכנית "Peace Europeans For".

חונכות וירטואלית לבני הקהילה האתיופית- האגף לחינוך עליסודי בשיתוף מט"ח

נותרו מספר מצומצם של מקומות פנויים בחונכות הוירטואלית השנה ואנו עושים מאמץ לקלוט למקומות אלה תלמידים בני הקהילה האתיופית.

החונכות הוירטואלית מיועדת לתלמידים הלומדים מתימטיקה, פיזיקה, כימיה וביולוגיה ברמה מוגברת בכתות י', יא' או יב'.

מנהלים המעוניינים לרשום תלמידים לתכנית זו, מתבקשים לפנות בהקדם ולא יאוחר מתאריך 30.12.15 אל:

סיגל עצמון, מנהלת תכנית החונכות הוירטואלית: sigala@cet.ac.il טל" 054-4646587
שלומי נמיר, מנהל צוות התכנית: shlomin@cet.ac.il טל" 054-4646661

סטטוס ההבחנות של תלמידים עולים

לרשות בתי הספר עומדת מערכת אשר באמצעותה ניתן לקבל אינפורמציה מלאה באשר לסטטוס ההבחנות של תלמידים עולים חדשים וותיקים ושל תלמידים תושבים חוזרים.

• עליכם להכנס לאתר "[אגף הבחינות](#)".

• ב"הודעות ועדכונים" לחצו על "[הפקת דו"ח סטטוס תלמידים עולים בית ספרי](#)".

• בתחתית הדף לחצו על "[כניסה למערכת העולים](#)".

מלאו את פרטי בית הספר ותקבלו דו"ח בית ספרי מעודכן

"תקווה ישראלית בחינוך"

כנס ההשקה של "תקווה ישראלית בחינוך" התקיים ב-16 בדצמבר. בית הנשיא מקיים פעילות רחבה למען ביסוס השותפות בין חלקיה השונים של החברה הישראלית, בתחומי החינוך, המשק, האקדמיה, הספורט ועוד. במסגרת פעילות זו, בית הנשיא, בשותפות עם משרד החינוך ופורום דב לאוטמן למדיניות החינוך, בכס השתתפו מנהלות ומנהלים של בתי ספר על-יסודיים המובילים בעשייתם למען ביסוס השותפות וההידברות בין המגזרים השונים בחברה הישראלית

הרב ירמי סטביסקי, מנהל בית הספר התיכון התורני ע"ש פ. הימלפרב, חבר ב"תקווה ישראלית" בחינוך לשותפות – מספר – [בקיטור המצורף](#).

מצורף [קישור לדף הפייסבוק של בית הנשיא העוסק ביוזמה](#)

שיעור סינכרוני בתוכנית אל"ה- האגף לחינוך על יסודי

ב 1.12.15 התקיים משדר פתיחה של ההשתלמות המתקשבת בתוכנית אלה תשע"ו בהרצאה של ד"ר בטי שרייבר, מרצה ממכללת סמינר הקיבוצים ומומחית ביישומים טכנולוגיים לתלמידים מתקשים וליקויי למידה. במהלך השידור ד"ר שרייבר הציגה מספר כלים טכנולוגיים ישימים לעבודה עם תלמידים מתקשים. ולאחר מכן ניתן היה לפנות אליה בשאלות דרך הפייסבוק.
לשידור הוזמנו כל המשתלמים בתוכנית אלה בשנים שנרשמו בתשע"ו ותשע"ה. **במשדר צפו 2500 מרים ומורות של חטיבות הביניים!**

תלמידות המחוז החרדי מרחבי הארץ הלומדות מתימטיקה מוגברת בכתה י'א בתיכון הווירטואלי נפגשות לראשונה פנים אל פנים עם צוות מורי התיכון הווירטואלי ואחת עם רעותה.

המפגש כלל את החלק "האינטימי" שאפשר את ההכרות, השיח וההזדמנות לקדם את המוטיבציה של כל תלמידה ברמת הכיתה. התלמידות המגיעות מרחבי הארץ ומכירות רק דרך התקשורת נפגשו זו עם זו ועם המורים והחונכים שלהם. בהמשך היום התקיים ביקור באינטל ומפגש שיח עם מהנדסת חרדית העובדת באינטל, המפגש זימן לכל אחת מהבנות לחלום, לשאול, ליצור משמעות ותקווה ללימודי המתימטיקה ואולי להגדיר מטרות יותר גדולות לחיים של כל אחת מהן.

כלי מיפוי תלמידים – תמ"י בית ספר

הכלי תמ"י הינו כלי מקיף וייחודי למיפוי רב תחומי של תלמידי בתי הספר, המאפשר התבוננות והיכרות עמוקה עם כל אחד מהתלמידים מהיבטים לימודיים, רגשיים, חברתיים וקהילתיים וכן מיפוי של המשאבים הניתנים לתלמידים על ידי בית הספר. הכלי פותח בשיתוף המינהל הפדגוגי, במסגרת העבודה הבין-משרדית בתכנית הלאומית 360 לילדים ולנוער בסיכון. בפיתוח הכלי נלקחו בחשבון כל כלי המיפוי הקיימים בבתי הספר ובקהילה, לרבות שאלון המעקב המשמש את היישובים המשתתפים בתוכנית הלאומית 360, כלי המיפוי של שפ"י, אורט ועוד.

הכלי מסייע לבית הספר לאתר תלמידים בסיכון ולקבל תמונת מצב בית ספרית על צרכי כל התלמידים מנקודת מבט בית ספרית, שכבתית וכיתתית. המיפוי מאפשר התוויית תכנית התערבות פרטנית ומערכתית וקישור בין מאפייני התלמידים למשאבים המוקצים להם בבית הספר ובקהילה. מנקודת המבט של הרשות, השימוש בכלי מאפשר מיפוי מחודש של התלמידים, וקבלת מידע על כלל התלמידים הלומדים במערכת החינוך.

- בכלי ישתמשו ככלי לאבחון תלמידים בכלל בתי הספר שייקחו חלק בתכניות הבאות:
- מרום) מעטפת הליווי הפדגוגית-ארגונית של התקצוב הדיפרנציאלי)
 - ("דרך חדשה") התכנית הלאומית לקהילת יוצאי אתיופיה)
 - יעד ההכלה
 - כל התכניות הבית ספריות הנמצאות בשיתוף עם אשלים

מצ"ב מכתבו של אריאל לוי, מנהל המנהל הפדגוגי, אל מנהלי המחוזות בנושא שימוש בכלי מיפוי תלמידים - תמ"י בית ספר. – [קישור למכתב](#)

כנס מנהלי חטיבות הביניים הראשון

האגף לחינוך על יסודי, שם לו למטרה, לטפל באבן גדולה "חטיבת הביניים".

ביום ד 16/12 קיים האגף לחינוך על יסודי כנס למנהלי חטיבות הביניים בנושא "דמותה הרצויה של חטיבת הביניים" מטרת הכנס היתה חשיבה משותפת עם מנהלי חטיבות הביניים על "דמותה הרצויה של חטיבת הביניים" בהיבטים:

- זהות ומהות חט"ב
- מבנים ארגוניים והגברת אוטונומיה ניהולית בחט"ב

- אקלים, דיאלוג ושיח משמעותי
 - פדגוגיה, מיומנויות והערכה חלופית
- במהלך הכנס הצגנו נתונים על חטיבות הביניים בישראל, המנהלים שמעו הרצאה מפי הגב' דפנה בהט "מה זה פה, חטיבה או סטארט אפ". מרכזו של הכנס היה, מעגלי שיח בהם השתתפו 260 מנהלי חטיבות ביניים מכל הארץ, אשר הונחו ע"י מנהלים בנושא "דמותה הרצויה של חטיבת הביניים". במעגלי השיח עלו מחשבות ותובנות המנהלים בנושא.

כנס זה היינו חלק מתהליך חשיבת עומק בנושא שתימשך בוועדות היגוי אליהן נרשמו מנהלים רבים. היה זה כנס מעורר השראה ומחשבות לשינוי הנדרש בחטיבות הביניים ומהווה פתיח לעשייה וחשיבה בהמשך.

כנס בירור הרצף השש שנתי- "מהרעיון של היום למציאות של המחר"- רשת ברנקו וייס בשיתוף האגף על יסודי

ביום הראשון של חופשת החנוכה, ב 8 בדצמבר, התקיים הכנס השנתי של ברנקו וייס, הפעם בשיתוף האגף לחינוך על – יסודי. מהות הכנס היתה דיון בסוגיות שונות הקשורות בבית הספר העל יסודי השש שנתי, עם הפנים לבית הספר העתידי ומטרות: המשך חשיבה משותפת של אנשי השטח ואנשי המשרד בכדי להעמיק ולהתקדם בחשיבה על דמותה הרצויה של מערכת החינוך העל יסודית ובה חשיבה ספציפית על בית הספר השש שנתי המיטבי .

הכנס כלל שתי הרצאות: הראשונה של ד"ר אליעזר שמואלי, מנכ"ל משה"ח לשעבר, אשר סקר את ההתפתחות ההיסטורית של החינוך העל יסודי מאז קום המדינה ושל מר אריאל לוי – ראש המנהל הפדגוגי, משרד החינוך, שעסק בהיבטים שונים של החינוך העל יסודי כיום. בנוסף, התקיימו מעגלי שיח סדנאיים של מנהלים יחד עם חברי האגף לחינוך על יסודי שעסקו בנושאים: ארגון לומד, הוראה לשם הבנה והכלה. היה יום מרתק ומעורר חשיבה.

כנס מורים ונבחרות במתמטיקה – מפמ"ר מתמטיקה והאגף לחינוך על יסודי

ביום שלישי ה 15.12.15 התכנסו כ 150 מורים ומדריכים למתמטיקה במט"ח לטקס השקה של שני פרויקטים חדשים המסייעים להוראת המתמטיקה ברמת 5 יח"ל, ההשקה נערכה בנוכחות שר החינוך מר נפתלי בנט .

הרעיון לפרויקטים נהגה רק לפני כחצי שנה ובמהירות קרם עור וגידים. הפרויקט הראשון הוא "הנבחרת" בהובלת "ערי חינוך" בראשות יעקב הכט ובתמיכה של רוני דיין וצוות מטעמו באגף למנהל מדע וטכנולוגיה. במסגרת הארגון פותחה מתודה ליצירת קבוצות למידה בכיתה שבהן לכל חבר בקבוצה יש תפקיד ביצירת למידה משותפת ולקיחת אחריות על הלמידה של כל חבר בקבוצה. מורי הכיתות שבהם מתקיימות נבחרות מנחים את התלמידים ללמידה בחברותות באמצעות חומרי לימוד מגוונים כולל כאלה שברשת. הפרויקט השני הוא "אתגר 5"- פרויקט של מט"ח והתיכון הווירטואלי בתמיכת האגף לחינוך על יסודי -לפתוח חומרי לימוד מגוונים הכוללים סרטונים, מצגות, יישומונים ושאלונים דיגיטליים. חומרי הלימוד מותאמים לכל תכנית הלימודים של 5 יחידות לימוד במתמטיקה. בנוסף לחומרים פותחה מערכת לניהול למידה המאפשרת לכל מורה לעקוב אחר ההישגים של התלמידים בכתתו ברמה של כל תלמיד וכל פריט למידה. החומרים פתוחים לכל ציבור המורים והתלמידים.

עוז לתמורה כפלטפורמה ללמידה משמעותית

ביום חמישי האחרון קיימנו מפגש עם המפקחים הרפרנטים והמדריכים הרפרנטים המחוזיים לעוז לתמורה וללמידה משמעותית. חווינו בוקר מלמד, מרגש ומעורר השראה. הכרנו מודלים שונים המתקיימים במחוזות של יישום תפיסת "עוז לתמורה כפלטפורמה ללמידה

משמעותית", פגשנו מורים המנהלים פדגוגיה פורצת דרך בכיתתם ושמענו על פרויקטים שונים המתקיימים במחוזות.

עדכוני שגרה - עדכונים מהיחידות השונות

השתלמויות עזרה ראשונה לעובדי הוראה (נהלים ומסמכי עזר)
באתר אגף הביטחון עלה לאוויר [נוהל של הכשרת עובדי הוראה לעזרה ראשונה](#)

"עברית על הרצף" – עברית לבתי הספר הערביים
[מצ"ב חוזר מפמ"ר](#) בנושא נהלים לאישור ספרי לימוד וחומרי למידה בעקבות תכנית המשרד "עברית על הרצף".

עדכון מבנה בחינת הבגרות במחשבת ישראל
על מנת לאפשר לכם ולתלמידים לתכנן את ההוראה והלמידה וכן לתרגל באופן מיטבי את החומר הנלמד, הוכנו על ידי מנהלי תחומי הדעת (מפמ"רים) וצוותיהם במזכירות הפדגוגית [דוגמאות לשאלוני הבחינה החדשים](#).

אגף חברה ורוח – הגינות בצרכנות
התכנית "הגינות בצרכנות" היא תכנית חינוכית-לימודית רב גילית שגובשה על ידי משרד החינוך והמועצה הישראלית לצרכנות, להטמעת נושא ההגינות בצרכנות במוסדות החינוך בכל המגזרים. מטרת הפעילויות בנושא היא לעורר את המודעות לחשיבותה של ההגינות כערך מוסרי-חברתי מנחה בתחומי חיים שונים ובתחום הצרכנות. בשנים האחרונות גברה המודעות לחשיבותו של החינוך הפיננסי והנחלתו בציבור הרחב ובמערכת החינוך. ביסוד החינוך הפיננסי עומדת התפיסה שיש לתת בידי הצרכנים, צעירים ומבוגרים, כלים להתנהלות כלכלית-עצמאית ואחראית, הן בתחום משק הבית והן בתחום הצריכה הפרטית של מוצרים ושירותים.

זה היה השבוע שהיה

- 20 בדצמבר 1860** - דרום קרוליינה פורשת מארצות הברית ובכך מתחילה מלחמת האזרחים האמריקנית
- 21 בדצמבר 1937** - הוצג לראשונה סרטו של וולט דיסני שלגיה ושבעת הגמדים
- 22 בדצמבר 2001** - החתול המשובט הראשון נולד
- 23 בדצמבר 1968** - הטלוויזיה הישראלית החלה את שידוריה הסדירים
- 24 לדצמבר 1925** – נולדה יפה ירקוני, זמרת ישראלית (נפטרה ב-2012)
- 25 בדצמבר 1988** - מוקם המשרד לאיכות הסביבה
- 26 בדצמבר 1898** - מארי ופייר קירי מצליחים לראשונה לבודד רדיום

זרקור מהשטח

הצטיינות בתחום עבודות הגמר
פרס הצטיינות מאת החברה הישראלית לכימיה ע"ש איטן פלד בעבודת גמר בכימיה הוענק לתלמיד זיו זיידמן, בוגר בית הספר ברנקו וייס ע"ש רבין ממזכרת בתיה, בניהולה של גב' אורנה פרידמן .

זיו חקר וכתב את עבודתו על הנושא: בחינת אינטראקציות של ננו ציוריות אי אורגניות (TN) עם פולימרים, והשפעת סוג הפולימר על האינטראקציות שלו עם הננוציבוריות. במעבדה במכון ויצמן בהנחייתם של: ד"ר יפעת קפלן-עשירי ואוהד גולדברט.

פרס טראמפ להוראה איכותית

פרס טראמפ להוראה איכותית הינו פרס בסכום כולל של 100,000 שקלים שמוענק בכל שנה למורים מעולים - דמויות מופת המסמנות לקהילה החינוכית כיוון ודרך. מורים אלו, העושים לילות כימים על מנת לתמוך בכל תלמיד וללמדו בצורה הטובה ביותר, הם המפתח לשיפור ושכלול החינוך בישראל. בטקס חגיגי שהתקיים בלשכתו, העניק ראש הממשלה ביחד עם שר החינוך את פרס טראמפ להוראה איכותית לד"ר גיא אשכנזי, מורה לכימיה בתיכון הישראלי למדעים ולאמנויות בירושלים. לצידו זכו בציון לשבח הגברת מיכל ולטר, מורה לפיזיקה בקריית החינוך אמ"ת עתידים באור עקיבא וד"ר טלי דבורה, מורה למתמטיקה בתיכון כצנלסון בכפר סבא. [לכתבה המלאה](#)

נציגות בית הספר "עמי אסף" בדרום השרון במאיץ החלקיקים בשווייץ

באוקטובר 2015 התקיים כנס בן שבוע ימים ב CERN (The European Organization for Nuclear Research) המרכז הגדול בעולם לחקר הגרעין - והחלקיקים הממוקם בג'נבה שבשווייץ.

לריסה שכמן, מורה ותיקה לפיזיקה מבית הספר עמי אסף, נבחרה לייצג את מדינת ישראל בכנס. לריסה נבחרה ע"י מכון ויצמן בזכות הובלתה המתמדת לקידום הוראת הפיזיקה בקרב תלמידים ומורים. אליה הצטרפה תלמידתה, נטע לי קלימן, תלמידה מצטיינת מכיתה י"ב הלומדת במגמת פיזיקה ברמה של 5

יחידות לימוד. יחד איתן נבחרו מורה ותלמיד מכל אחת משמונה מדינות נוספות במזרח התיכון טורקיה, קפריסין, בחריין, הרשות הפלסטינית, איראן, - פקיסטן, מצרים וירדן. הכנס עסק בנושא חקר הגרעין ואחת ממטרותיו הייתה ליצור שיתוף פעולה בין המדינות המשתתפות בתחום המחקר המדעי. מטרה נוספת הייתה לחשוף את המשתתפים למאיץ חלקיקים חדש (sesame) אשר עתיד להיפתח בירדן בשנה הבאה ועיקר פועלו יהיה חקר הרפואה והכימיה.

במהלך השבוע נחשפו המשתתפים למגוון רחב של פעילויות כגון הרצאות בתחומי מחקר וטכנולוגיה, ביקור במעבדות, סיורים ב CERN, וכן נערכו סדנאות חברתיות בין המשתתפים.

@ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @ ~~~~~ @

ברכות ותנחומים

תנחומים

תנחומינו הכנים לליאור שוורץ, מנהל הסדנאות של פרדס חנה, על פטירת אביו. מי ייתן ולא תדעו עוד צער.

מראה בצ"ש"ל"ס"י הבא...